

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 135/2023 van 8 september 2023

Betreft: Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 december 2002 betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt (CO-A-2023-250)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Juline Deschuyteneer, Cédrine Morlière en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye en Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, derde lid, van de WOG, volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de vicevoorzitter van de Waalse regering, minister van Klimaat, Mobiliteit, Energie en Infrastructuur, de heer Philippe Henry, ontvangen op 14 juni 2023;

Gelet op de bijkomende informatie ontvangen op 10 en 18 augustus 2023;

---

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

Brengt op 8 september 2023 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 14 juni 2023 vroeg de vicevoorzitter en minister van Klimaat, Mobiliteit, Energie en Infrastructuur van de Waalse regering de Autoriteit om advies over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 19 december 2002 *betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt* (hierna "het voorontwerp" genoemd).
2. Zoals aangegeven in de memorie van toelichting bij het voorontwerp, is het onder meer de bedoeling om in het decreet van 19 december 2002 *betreffende de organisatie van de gewestelijke gasmarkt* (hierna het "gasdecreet") een nieuw hoofdstuk in te voegen met betrekking tot de slimme gasmeters (de Autoriteit vertaalt)² « *om een kader te bieden voor de invoering ervan, om de vereiste functionaliteiten van de meters, de toegestane handelingen op afstand op de communicerende meter en de verwerking van persoonsgegevens te specificeren* ».
3. In het bij de adviesaanvraag gevoegde formulier staat dat het advies van de Autoriteit wordt gevraagd over alle artikelen van het voorontwerp. In dit advies zal echter alleen worden ingegaan op de artikelen 2 en 21, waarbij respectievelijk een nieuw artikel 2 *ter* en een nieuw hoofdstuk VIII *bis* met de titel "Slimme meters" (bestaande uit de nieuwe artikelen 33 *bis*/1 tot en met 33 *bis*/4) in het gasdecreet worden ingevoegd, indien deze bepalingen vragen om opmerkingen over de bescherming van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Inleidende opmerkingen over de beginselen van voorspelbaarheid en noodzakelijkheid

4. Elke inmenging in het recht op privacy en het recht op gegevensbescherming is alleen toegestaan als het noodzakelijk³ is en in verhouding staat⁴ tot het nagestreefde doel van algemeen belang,

---

² Het betreft een elektronisch systeem waarmee de afgenomen energie wordt gemeten onder toevoeging van informatie die met een klassieke meter niet wordt verstrekt die gegevens kan overmaken en krijgen in vorm van elektronische communicatie en die vanop een afstand in werking kan worden gesteld (artikel 2, 58° van het gasdecreet, zoals gewijzigd door het voorontwerp).

³ Het noodzakelijkheidsbeginsel vereist niet alleen het beoordelen van de doeltreffendheid van de beoogde verwerking met het oog op het bereiken van het nagestreefde doel, maar ook het nagaan of die beoogde verwerking de minst ingrijpende manier is om dat doel te bereiken.

⁴ Als de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens wordt aangetoond, moet nog worden aangetoond dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het nagestreefde doel, dat wil zeggen dat er een billijk evenwicht is tussen de verschillende aanwezige belangen, en de rechten en vrijheden van de betrokkenen; met andere woorden, er moet worden nagegaan of het ongemak dat de beoogde verwerking veroorzaakt, niet buitensporig is ten aanzien van het nagestreefde doel.

dat in principe de leidraad moet zijn voor elke wettelijke bepaling die de verwerking van persoonsgegevens regelt. De auteur van een dergelijke norm moet in staat zijn om aan te tonen dat deze voorafgaande analyse van noodzakelijkheid en evenredigheid is uitgevoerd.

5. Behalve dat zij noodzakelijk en evenredig is, overeenkomstig artikel 6.3 van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41⁵ van de AVG, moet de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk wordt geacht voor het vervullen van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen⁶, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorspelbaar is. Bovendien is het volgens artikel 22 van de Grondwet noodzakelijk dat de «essentiële elementen» van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm (wet, decreet of ordonnantie) worden vastgesteld. Wanneer de verwerking van gegevens een ernstige inmenging vormt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen, zoals in het onderhavige geval⁷, is het noodzakelijk dat de volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld: het (de) precieze en concrete doeleinde(n)⁸, de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij het overduidelijk is), de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van dat (deze) doeleinde(n), de bewaartermijn van de gegevens⁹, de categorieën van personen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de (categorieën van) ontvangers aan wie de gegevens zullen worden meegedeeld¹⁰, en de omstandigheden waarin zij zullen worden meegedeeld.
6. Bijgevolg is een delegatie aan de Koning «(...) *niet in strijd met het rechtmatigheidsbeginsel als deze delegatie voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgesteld* »¹¹.

---

⁵ "41. Wanneer in deze verordening naar een rechtsgrond of een wetgevingsmaatregel wordt verwezen, vereist dit niet noodzakelijkerwijs dat een door een parlement vastgestelde wetgevingshandeling nodig is, onverminderd de vereisten overeenkomstig de grondwettelijke orde van de lidstaat in kwestie. Deze rechtsgrond of wetgevingsmaatregel moet evenwel duidelijk en nauwkeurig zijn, en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie („Hof van Justitie”) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens”.

⁶ Artikel 6.1.e) van de AVG.

⁷ Zie hieronder, punt 7.

⁸ Zie ook artikel 6.3 van de AVG.

⁹ Het Grondwettelijk Hof heeft reeds erkend dat "de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.23.

¹⁰ Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v.

¹¹ Zie Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; arrest nr. 29/2010 van 15 maart 2018, punt B.13.1, arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.: advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april, punt 2.2.

7. De Autoriteit en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wezen reeds herhaaldelijk op de zeer indringende aard van slimme meters (voor elektriciteit of gas) en bijgevolg op de **aanzienlijke inmenging** van de rechten en vrijheden van de betrokken personen die wordt veroorzaakt door het verzamelen van gegevens met behulp van dergelijke meters¹². Gezien de grote hoeveelheid gegevens die wordt verzameld, als gevolg van de hoge frequentie van deze verzamelingen (die tot elk kwartier kan gaan, of technisch gezien zelfs vaker), maken deze meters het immers mogelijk om nauwkeurige gegevens af te leiden over het gedrag en de gewoonten van de bewoners van gebouwen waarin slimme meters zijn geïnstalleerd, en stellen ze hen dus bloot aan grote risico's met betrekking tot het recht op privacy en de bescherming van persoonsgegevens¹³. Gezien de zeer indringende aard van slimme gasmeters vereist de invoering ervan passende waarborgen om de rechten en vrijheden van de betrokken personen te beschermen. Onder deze passende waarborgen¹⁴ kan de toestemming/van de betrokkene een rol spelen en, meer fundamenteel, moeten beperkingen van de frequentie van gegevensverzameling in aanmerking worden genomen¹⁵. Op lange termijn, als een meer wijdverspreid gebruik van slimme meters wordt overwogen, zal het instellen van de frequentie de essentiële garantie worden die moet worden geïmplementeerd, samen met het akkoord van de gebruiker over de frequentie van de inzameling en het bepalen van het tarief (per uur, per maand, enz.)

---

¹² De Autoriteit verwijst in dit verband naar de volgende adviezen: advies nr. 208/2022 van 9 september 2022 met betrekking tot een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, tot wijziging van het decreet van 12 januari 2017 betreffende de tariefmethodologie die van toepassing is op gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders, en tot wijziging van het decreet van 12 december 2002 betreffende de toekenning van een premie voor de installatie van meet- en stuurapparaten (<https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/avis-n-116-2020.pdf>) (beschikbaar in het Frans), advies nr. 2020/2020 van 25 juli 2022 over een ontwerp van besluit van de Waalse Regering betreffende communicerende tellers (<https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publications/avis-n-165-2022.pdf>) (beschikbaar in het Frans), advies nr. 22/2021 van 25 februari 2021 over een voorontwerp van decreet tot wijziging van de decreten van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt en van 19 januari 2017 betreffende de tariefmethodologie die van toepassing is op gas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-22-2021.pdf>), advies nr. 116 van 6 november 2020 over het voorstel van decreet betreffende de compensatie tussen de hoeveelheden elektriciteit die aan het net worden onttrokken en in het net worden geïnjecteerd en betreffende de toekenning van premies ter bevordering van het rationeel energiegebruik en de elektriciteitsproductie, alsmede het voorstel van decreet betreffende de toekenning van een premie voor de installatie van meet- en regelapparatuur (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-116-2020.pdf>), en aanbeveling nr. 04/2011 van 25 juni 2011 over de na te leven beginselen bij smart grids en slimme meters (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-04-2011.pdf>). Zie ook het advies van Werkgroep 29 12/2011, aangenomen op 4 april 2011, over slimme meters (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp183_en.pdf) en van de EDPS over de aanbeveling van de Commissie inzake de voorbereiding van de invoering van slimme metersystemen (https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/12-06-08_smart_metering_en.pdf).

¹³ Hoewel de Autoriteit van mening is dat slimme gasmeters aanzienlijke inmenging veroorzaken op de rechten en vrijheden van de betrokken personen, is dit niet vergelijkbaar met de inmenging die wordt veroorzaakt door slimme elektriciteitsmeters. Aangezien de mate van inmenging afhangt van de hoeveelheid gegevens die door slimme meters worden verzameld en van de frequentie van de gegevensverzameling, kan deze inmenging, zelfs als nog ingrijpender worden beschouwd dan de slimme elektriciteitsmeters, aangezien de frequentie van de gegevensverzameling zeer hoog kan zijn (zie in dit verband advies nr. 208/2022 van 9 september 2022, voetnoot 7). Voor alle duidelijkheid verwijst de Autoriteit ook naar de adviezen die ze heeft uitgebracht over het ontwerpdecreet dat de uitrol van slimme meters op de elektriciteitsmarkt in het Waals Gewest vastlegt (advies nr. 23/2018 van 21 maart 2018: <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publicaties/advies-n-23-2018.pdf> en nr. 44/2019 van 6 februari 2019: <https://www.autoriteprotectiondonnees.be/publicaties/advies-n-44-2019.pdf>).

¹⁴ Zie de overwegingen 11 en 13.

¹⁵ Zie de overwegingen 17, 19 en 21 over de vraag welke frequentie aanvaardbaar is met het oog op gegevensbescherming.

8. Voorts blijkt uit het adviesaanvraagformulier dat nog geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling is verricht. Omdat het verzamelen van gegevens van slimme meters hoge risico's met zich meebrengt voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen in de zin van artikel 35 van de AVG, wijst de Autoriteit erop dat het aan de distributienetbeheerders (hierna de " DNB "), als verwerkingsverantwoordelijken, is om een specifieke effectbeoordeling uit te voeren met betrekking tot het model van slimme meter dat zij ter beschikking stellen van het publiek en de parametrisering ervan, en om dit te doen vóór de invoering van slimme meters¹⁶.

B. Ontwerpartikel 2ter van het gasdecreet: bescherming van de persoonlijke levenssfeer

9. Artikel 2 *ter* van het ontwerp luidt als volgt (de Autoriteit vertaalt): *«Elke verwerking van persoonsgegevens die bij of in uitvoering van het decreet wordt uitgevoerd, moet voldoen aan de wet- en regelgeving die van toepassing is op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens en aan de specifieke bepalingen die in dit decreet zijn vastgesteld met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer»*.
10. Volgens de Autoriteit voegt een dergelijke bepaling geen **meerwaarde** toe ten opzichte van de AVG, de toepasselijke wetgeving of de specifieke bepalingen in het gasdecreet inzake de bescherming van persoonsgegevens. Aangezien de AVG rechtstreeks toepasselijk is, is deze van toepassing op alle verwerkingen van persoonsgegevens die door of krachtens het gasdecreet worden uitgevoerd. Een soortgelijke redenering geldt voor de toepasselijke wetgeving en de specifieke bepalingen van het gasdecreet inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Zij moet derhalve worden **geschrapt**.

C. Artikel 33bis/1 van het ontwerp van gasdecreet : plaatsing van slimme meters

11. Het nieuwe artikel 33bis/1 van het gasdecreet wil een kader bieden voor de geleidelijke uitrol van slimme meters. In dit verband definieert het **2de lid van paragraaf 1**, de situaties waarin de communicatiefunctie van een slimme meter systematisch wordt geïnstalleerd en geactiveerd, tenzij dit technisch onmogelijk of economisch niet redelijk is, of in geval van weigering door de netwerkgebruiker¹⁷. De drie situaties waarin slimme gasmeters systematisch zullen worden geplaatst, zijn de volgende: (1) wanneer de vooruitbetalingsfunctie is geactiveerd in

---

¹⁶ Zie ook artikel 23 van de WVG, op grond waarvan de verwerkingsverantwoordelijke een dergelijke analyse moet uitvoeren, zelfs indien in het kader van de vaststelling van de rechtsgrondslag reeds een algemene gegevensbeschermingseffectbeoordeling is uitgevoerd.

¹⁷ Volgens artikel 2, 20° van het gasdecreet is dit elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan hem levert of door hem bevoorrad wordt.

overeenstemming met het gasdecreet¹⁸, (2) wanneer een nieuwe aansluiting is gemaakt en (3) wanneer een distributiesnetgebruiker daarom verzoekt.

12. De Autoriteit merkt op dat het commentaar bij het nieuwe artikel 33 *bis*/1 een vierde geval vermeldt, namelijk de vervanging van een bestaande gasmeter. Het voorontwerp moet daarom op dit punt worden **verduidelijkt**, zodat de invoering van slimme meters waarin het voorontwerp voorziet, overeenstemt met wat de auteur van het voorontwerp beoogt, teneinde een passend niveau van voorspelbaarheid te waarborgen en betrokkenen in staat te stellen zich een duidelijk en precies beeld te vormen van de verwerking van hun persoonsgegevens die wordt gegenereerd door de installatie en activering van de communicatiefunctie van een slimme meter.
13. Krachtens **artikel 33 *bis*/1, §1, 2de lid en §3** van het ontwerp, dat niet van toepassing is op gebruikers met de vooruitbetalingsfunctie, heeft de gebruiker het recht om de installatie van een slimme meter of de activering van de slimme functie te weigeren ("opt-out"). Paragraaf 3 bepaalt dat, afhankelijk van de technische beschikbaarheid, de distributienetbeheerder ofwel een meter installeert waarvan de communicatiefunctie uitgeschakeld is, ofwel een meter zonder de mogelijkheid om gegevens te verzenden en te ontvangen. Gebruikers vrij laten in hun keuze om een slimme meter te installeren of de slimme functie te activeren is een passende manier om hun rechten en vrijheden te beschermen.
14. De Autoriteit merkt ook op dat dit recht op weigering onbeperkt is en geen nadelige gevolgen heeft voor de gebruiker omdat de gevolgen van een dergelijke weigering beperkt zijn, zoals bepaald in het ontwerpartikel 33 *bis*/1, §3, lid 2, tot de verplichting om de indexen manueel te lezen wanneer een marktproces dit vereist en tot de technische onmogelijkheid om deel te nemen aan enige andere marktactiviteit waarvoor dagelijkse verzending van meetgegevens vereist is. Een dergelijke bepaling maakt het mogelijk om de vrije keuze effectief uit te oefenen.
15. In het kader van de verstrekte aanvullende informatie gaf de aanvrager aan dat het activeren van de vooruitbetalingsfunctie noodzakelijkerwijs het activeren van de communicatiefunctie van de slimme meter inhoudt. Bijgevolg **moet de verwerkingsverantwoordelijke ervoor zorgen** dat gebruikers die er vrijwillig voor kiezen om de vooruitbetalingsfunctie te gebruiken, **goed en duidelijk worden geïnformeerd** over de gevolgen van een dergelijke keuze in termen van gegevensbescherming. Namelijk dat de activering van de communicatiefunctie van de meter niet kan worden geweigerd wanneer de vooruitbetalingsfunctie¹⁹ is geactiveerd, in tegenstelling tot

---

¹⁸ Volgens ontwerpartikel 2, 59° van het gasdecreet wordt (de Autoriteit vertaalt) *activering van de vooruitbetalingsfunctie* » gedefinieerd als « *ofwel de actie van het actief maken van een inactieve budgetmeter, ofwel de actie van het plaatsen van een slimme meter en het activeren van vooruitbetaling daarop, ofwel de actie van het activeren van vooruitbetaling op een reeds geplaatste slimme meter* ».

¹⁹ Zie voetnoot 17 voor de definitie van "activering van de vooruitbetalingsfunctie". In overeenstemming met het gasdecreet heeft een afnemer die zijn gasfactuur niet betaalt (na een herinnering en ingebrekestelling), de mogelijkheid om de activering

wat de formulering van artikel 33 *bis*/1, §1, lid 2 en §3 in het ontwerp doet veronderstellen, die op dit punt moeten worden verduidelijkt²⁰. En dat de betreffende gegevens daarom zullen worden doorgegeven aan de verwerkingsverantwoordelijke. Hetzelfde geldt, *mutatis mutandis*, als de gebruiker volgens de geldende regels verplicht is om de vooruitbetalingsfunctie te gebruiken.

D. Artikel 33 *bis*/2 van het ontwerp van gasdecreet: functionaliteiten van slimme meters

16. Het nieuwe ontwerpartikel 33 *bis*/2 beschrijft de functies van slimme gasmeters. **In paragraaf 1** wordt gespecificeerd dat de slimme meter (de Autoriteit vertaalt) *«de netgebruiker lokaal voorziet van quasi-realttime informatie over het gas dat hij onttrekt»* en dat deze informatie *«in quasi-realttime kan worden weergegeven op het scherm van de meter of beschikbaar is en kan worden gebruikt op een uitgangspoort»*.
17. Uit het formulier dat bij de adviesaanvraag is gevoegd, blijkt dat DNB's dankzij slimme meters elk kwartier het gasverbruik van hun klanten kunnen achterhalen. Op de vraag naar de reikwijdte van de uitdrukking "in quasi real time" en de noodzaak om elk kwartier verbruiksgegevens te verzamelen, antwoordde de aanvrager als volgt (de Autoriteit vertaalt):
- «Het is belangrijk op te merken dat de gasgegevens per uur worden geaggregeerd en niet per 1/4u, zoals lijkt te zijn aangegeven in het formulier dat bij de adviesaanvraag is gevoegd*
Er zijn verschillen tussen de weergegeven, gemeten en verzonden gegevens. De gegevens worden in quasi-realttime (meestal slechts enkele seconden) weergegeven op de slimme meter. De gegevens worden elk uur gemeten, maar worden slechts één keer per dag doorgestuurd naar de distributienetbeheerder (er worden dus 24 metingen per dag doorgestuurd naar de distributienetbeheerder).
Wat betreft de rechtvaardiging voor het verzenden van uurgegevens, is het uur de tijdsconstante voor de gasbalancerings en worden de typische verbruikscurven (SLP) per uur geschat.» (onderstreept door de Autoriteit).
18. Zoals hierboven vermeld²¹, is de frequentie waarmee verbruiksgegevens worden verzameld, zoals voorzien in het voorontwerp, alleen toelaatbaar als dit **noodzakelijk en evenredig is met betrekking tot het nagestreefde doel** (het doeleinde). In het licht van de verstrekte aanvullende informatie begrijpt de Autoriteit dat er twee verschillende soorten gegevensverwerkingen zijn, elk met zijn eigen specifieke doel. Enerzijds is er de verzameling van verbruiksgegevens in "quasi real time", met als doel de netgebruikers te informeren over hun

---

van de vooruitbetalingsfunctie te vragen, het afsluiten van een redelijk betalingsplan aan te vragen, de hulp van het OCMW in te roepen, een beroep te doen op de bemiddelingsdienst van CWaPE, het opstarten van een schuldbemiddelingsprocedure aan te vragen of te vragen dat de zaak wordt doorverwezen naar de vrederechter (artikel 31 *ter* van het gasdecreet).

²⁰ Krachtens deze bepaling vindt de installatie en activering van de communicerende functie van een slimme meter plaats wanneer de vooruitbetalingsfunctie is geactiveerd in overeenstemming met dit decreet, tenzij de gebruiker weigert.

²¹ Zie punt 4 van dit advies.

gasverbruik en hun verbruiksgegevens ter beschikking te stellen en te gebruiken op een uitgangspoort (ontwerpartikel 33*bis*/2, §1 van het gasdecreet). Anderzijds stelt het verzamelen van verbruiksgegevens per tijdslot de distributienetbeheerder in staat om zijn wettelijke of reglementaire taken uit te voeren (waaronder, in het bijzonder, het monitoren en voorspellen van gasstromen om het operationele beheer van het net te verzekeren; het beheren van onttrekkingen en injecties in het net; het verzekeren van de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net) (ontwerpartikel 33*bis*/4, §2 van het gasdecreet). Het is aan de auteur van het voorontwerp om aan te tonen dat elke beoogde gegevensverwerking noodzakelijk en evenredig is.

19. Uit aanvullende informatie blijkt dat het doorgeven van urengegevens aan de DNB wordt gerechtvaardigd door het feit dat het uur de tijdsconstante voor de gasbalancering is en dat het type verbruikscurve per uur worden geschat. De Autoriteit merkt op dat een uurfrequentie voor het verzamelen van verbruiksgegevens noodzakelijk en evenredig is om DNB's in staat te stellen hun wettelijke of reglementaire taken uit te voeren, en beveelt aan **deze rechtvaardiging op te nemen in de memorie van toelichting**.
20. Aan de andere kant heeft de Autoriteit geen bijzondere opmerkingen over het verzamelen van gegevens in "quasi-realttime" **voor de gebruiker**, om ze weer te geven op het meterscherm of om ze beschikbaar en bruikbaar te maken op een uitgangspoort,
21. Met betrekking tot het verzamelen van gegevens voor de DNB merkt de Autoriteit op dat het voorontwerp zwijgt over de frequentie (elk uur) waarmee de DNB deze gegevens verzamelt. Aangezien dit een essentieel element is van de verwerking van persoonsgegevens in kwestie, is het belangrijk dat de **frequentie (elk uur) van het verzamelen van gegevens over het gasverbruik wordt vermeld in het voorontwerp**, om een **passend niveau van voorspelbaarheid voor de betrokkenen te waarborgen**. Zoals de Autoriteit hierboven heeft opgemerkt, **vormt op het gebied van slimme meters de frequentie van gegevensverzameling voor de verwerkingsverantwoordelijke ook een doorslaggevende passende waarborg**. Afhankelijk van het geval kan de meter worden beschouwd als hoogfrequent (verbruiksgegevens verzamelen per kwartier of uur) of laagfrequent (verbruiksgegevens verzamelen per maand, kwartaal of jaar). In het geval van een gasmeter en gezien het antwoord van de aanvrager, is de Autoriteit van mening dat het verzamelen van verbruiksgegevens per uur geen problemen oplevert²². **Deze overwegingen gelden voor alle slimme meters**, ongeacht of de vooruitbetalingsfunctie is geactiveerd. In het geval van meters met geactiveerde vooruitbetalingsfunctie zijn de hierna volgende opmerkingen ook relevant.

---

²² Zie de overwegingen 17-18.

22. Paragraaf 2 van ontwerpartikel 33*bis*/2 van het gasdecreet stelt in zijn eerste lid dat de enige minimale functionaliteit van slimme meters is dat ze werken in vooruitbetalingsmodus en een schatting van het beschikbare saldo weergeven op het scherm van de meter. **In lid 2** staat dat het geschatte beschikbare saldo (de Autoriteit vertaalt) «*ten minste eenmaal per 24 uur op de meter en ten minste eenmaal per uur op de meter of een ander medium wordt bijgewerkt*» en dat wanneer het beschikbare krediet onder de door de overheid vastgestelde drempel valt, deze informatie aan de eindafnemer wordt meegedeeld. Het bepaalt ook dat de regering de bevoegdheid heeft om de procedures voor kennisgeving van overschrijding van de drempel en de procedures voor aanvulling vast te stellen.
23. Uit lid 2, tweede paragraaf, van het nieuwe artikel 33*bis*/2 volgt dat het bijwerken van de schatting van het beschikbare saldo inhoudt dat de gegevens ten minste eenmaal per dag worden verzameld, zodat ze op de meter worden weergegeven, en ten minste eenmaal per uur, zodat ze op de meter of op een ander medium worden weergegeven. Zoals hierboven vermeld, is een dergelijke gegevensverwerking alleen toegestaan als deze noodzakelijk en proportioneel is voor het doel waarvoor deze is bestemd.
24. Met betrekking tot het doel stelt het commentaar bij het artikel dat (de Autoriteit vertaalt) «*de verplichting om het beschikbare saldo weer te geven bedoeld is om de eindafnemer, met een vooruitbetalingsmodus te informeren over wijzigingen in hun budget. De meter moet frequent genoeg worden geüpdatet zodat de klant zich bewust is van zijn of haar verbruik in budgettaire termen en tijdig stappen kan ondernemen om de meter bij te vullen*». Eindafnemers voorzien van voldoende frequente informatie over hun verbruik in budgettaire termen, zodat ze tijdig stappen kunnen ondernemen om hun meter op te waarderen, kan worden beschouwd als een welbepaald en gerechtvaardigd doeleinde als bedoeld in artikel 5.1.b) van de AVG. Om **uitdrukkelijk omschreven** te zijn, moet dit echter in het voorontwerp worden vermeld. Het is aangewezen om het ontwerp in die zin aan te passen
25. Op de vraag of het met het oog op het doel noodzakelijk en evenredig is om de schatting van het beschikbare saldo ten minste eenmaal per 24 uur op de meter en ten minste eenmaal per uur op de meter of een ander medium bij te werken, antwoordde de aanvrager als volgt (de Autoriteit vertaalt):
- «In het geval van vooruitbetalingen is het belangrijk om regelmatig het financiële saldo te kennen om te voorkomen dat je zonder het te weten met een negatief saldo komt te zitten. Aangezien tarieven meerdere componenten bevatten (waaronder de grondstofprijzen) en gedurende de dag kunnen variëren, kan de meter het saldo niet zelf bijwerken. Communicatie tussen de meter en de centrale is nodig voor updates, wat momenteel technisch moeilijk lijkt om meerdere keren per dag te doen. Deze update kan echter vaker worden uitgevoerd via het internet en een computerapplicatie.*

26. De Autoriteit neemt hiervan akte. Zij vraagt zich echter af of de slimme meter, op voorwaarde dat een vergelijkbaar niveau van beveiliging van het meetsysteem kan worden geïmplementeerd, in overeenstemming met het beginsel van minimale gegevensverwerking, geen informatie zou moeten verzamelen over de geldende prijs en de verschuldigde kosten lokaal²³ zou moeten berekenen, in plaats van zelf systematisch informatie over het verbruik door te geven aan de energiecentrale. *Mutatis mutandis* gelden deze overwegingen in het algemeen voor alle slimme meters: een lokale berekening zou het mogelijk maken om alleen de informatie met betrekking tot het te betalen bedrag naar het informatiesysteem van de DNB te sturen, afhankelijk van de factureringsfrequentie (bijvoorbeeld een totaalbedrag voor een periode van drie maanden). De Autoriteit is van mening dat de auteur van het voorontwerp **in de memorie van toelichting een rechtvaardiging moet opnemen van de noodzakelijke en evenredige aard** van de geplande gegevensverwerking, rekening houdend met deze overwegingen.
27. Met betrekking tot de bevoegdheden die aan de regering zijn verleend, wil de Autoriteit er alleen op wijzen dat deze bevoegdheden alleen betrekking kunnen hebben op het specificeren van de procedures voor kennisgeving dat de drempel is overschreden en in geen geval kunnen bestaan uit het bepalen van de essentiële elementen van een dergelijke kennisgeving (het doel en de categorieën persoonsgegevens).
28. Volgens **lid 3, van paragraaf 2 van ontwerpartikel 33bis/2** is het aan de Regering om (de Autoriteit vertaalt) «de andere minimale functionaliteiten van de slimme meter te bepalen, met inbegrip van de beschikbaarheid van deze functionaliteiten en gerelateerde informatie op andere media dan de slimme meter ».
29. De Autoriteit is van mening dat de **minimale functionaliteiten** van een slimme meter een **essentieel element** vormen van de gegevensverwerking die via een dergelijke meter wordt uitgevoerd, en dat deze daarom **door de wetgever (en niet door de regering) moeten worden vastgesteld**. De Regering kan de procedures specificeren voor de implementatie van de minimale functionaliteiten bepaald in het voorontwerp, met inbegrip van de levering van deze functionaliteiten en de bijbehorende informatie. In elk geval merkt de Autoriteit al op dat slimme meters de functionaliteit hebben om de meterstanden op afstand en automatisch uit te lezen of af te lezen²⁴. Het voorontwerp **moet daarom worden aangevuld om te voorzien in de andere minimale functionaliteiten van een slimme meter**.

---

²³ Zie voor de kwestie van de noodzakelijkheid en evenredigheid van de verwerking van persoonsgegevens op lokaal niveau de opmerkingen van de Autoriteit, met name in advies nr. 249/2021 over een voorontwerp van ordonnantie betreffende taxidiensten en evenementiële personenvervoerdiensten, uitgebracht op 23 december 2021, overweging 70 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-249-2021.pdf>).

²⁴ Zie artikel 33bis/1, §3, lid 2 *a contrario*.

E. Artikel 33bis/3 van het ontwerp van gasdecreet: handelingen op afstand met betrekking tot slimme meters

30. Het ontwerpartikel 33bis/3 van het gasdecreet beschrijft de handelingen op afstand die de distributienetbeheerder mag uitvoeren op de slimme meter in overeenstemming met de voorwaarden en procedures die bij of krachtens het gasdecreet zijn vastgesteld. Krachtens **lid 1, paragraaf 1**, kan de DNB de lokale uitgangspoort van de meter op afstand activeren of deactiveren en de slimme meter van een klant sluiten of toestemming geven voor het resetten ervan. Overeenkomstig paragraaf 1, lid 2 van artikel 33bis/3, "kan" de Regering, na advies van de Waalse Energiecommissie (hierna de "CWaPE"), de andere handelingen op afstand bepalen die de DNB mag uitvoeren op een slimme meter.
31. Uit het commentaar bij het artikel blijkt dat (de Autoriteit vertaalt) « *de bedoelde handelingen in het bijzonder het activeren van de vooruitbetalingsfunctie, het beheer van procedures van problematische verhuizingen, het activeren of deactiveren van de uitgangspoort, enz. omvatten* ».
32. Omdat de handelingen die de DNB op afstand kan ondernemen op een slimme meter waarschijnlijk een beslissende invloed zullen hebben op de voorwaarden waaronder de verbruiksgegevens van de klant worden verzameld, is de Autoriteit van mening dat dit een essentieel element is van de geplande gegevensverwerking dat moet worden bepaald door de Waalse wetgever en niet door de regering. Artikel 33bis/3, §1 **moet daarom worden aangevuld om alle handelingen op afstand te omvatten die de distributienetbeheerder kan uitvoeren op een slimme meter**. Dit sluit natuurlijk niet uit dat de regering de bevoegdheid krijgt om op een later tijdstip in een regelgevend instrument de voorwaarden te specificeren waaronder deze afstandshandelingen mogen worden uitgevoerd.
33. Uit **paragraaf 2 van ontwerpartikel 33bis/3** blijkt duidelijk dat het standaard meetregime van slimme meters jaarlijks is en dat de standaardfactureringsfrequentie jaarlijks is. Er wordt ook gespecificeerd dat netgebruikers die zijn uitgerust met een slimme meter vrij kunnen kiezen voor een ander meetregime dat is gedefinieerd in de technische voorschriften²⁵, en dat elk meetregime frequentere facturering op basis van het werkelijke verbruik mogelijk maakt.
34. Aangezien de indringende aard van de communicerende functie van een slimme meter op het recht op privacy en de bescherming van persoonsgegevens wordt geaccentueerd naarmate de meters vaker worden uitgelezen, is de Autoriteit van mening dat **de maximale meetfrequentie**

---

²⁵ Dit zijn de reglementen van technische en administratieve voorschriften die de goede werking van de netten, hun onderlinge koppelingen alsook de toegankelijkheid ervan mogelijk maken, bij toepassing van artikel 14; van het gasdecreet (artikel 2, 28° van het gasdecreet).

(d.w.z. per uur) (die frequentere facturering mogelijk maakt, bijvoorbeeld per uur of per maand) een **essentieel element** is van de geplande gegevensverwerking dat daarom moet worden vastgelegd in een **formele wettelijke bepaling**, in dit geval het voorontwerp (legaliteitsbeginsel). Voor het overige kan in het voorontwerp worden bepaald dat gebruikers vrij zijn om de meet- en factureringssystemen te kiezen die op hen van toepassing zijn. Dit gezegd zijnde, en in overeenstemming met artikel 25 van de AVG, **is de Autoriteit van mening dat het voorontwerp standaard moet voorzien in een jaarlijks meetregime**²⁶. In dit verband moet ook worden opgemerkt dat volgens de Raad van State het toekennen van regelgevende bevoegdheden aan een overheidsinstantie, zoals de CWaPE, in principe niet in overeenstemming is met de algemene beginselen van het publiek recht²⁷.

F. Artikel 33bis/4 van het ontwerp van gasdecreet

i. Artikel 33bis/4, paragraaf 1: naleving van de AVG en beveiligingsvereisten

35. Het ontwerpartikel 33bis/4, §1, **eerste lid**, bepaalt dat (de Autoriteit vertaalt) «*in de context van de invoering en het gebruik van slimme meters, de distributienetbeheerder, evenals elke natuurlijke of rechtspersoon die de persoonsgegevens van eindafnemers moet verwerken, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de netgebruikers waarborgt overeenkomstig de geldende wetgeving en de bepalingen van Verordening 2016/679 EU*».
36. Deze bepaling heeft **geen enkele meerwaarde in vergelijking met de AVG**. Aangezien de AVG rechtstreeks van toepassing is, vereist deze al van de verwerkingsverantwoordelijken dat ze persoonsgegevens verwerken in overeenstemming met de vereisten die erin zijn vastgelegd en

²⁶ Er moet worden opgemerkt dat gevoelige gegevens, gegevens zijn met betrekking tot het verbruik van de gebruiker, verzameld per uur, per maand of op een andere manier, volgens een vooraf bepaald tariefplan (per uur, per maand of op een andere manier; de kosten die de gebruiker moet betalen hangen dus af van de gasprijs van respectievelijk per uur, per maand of op een andere manier, afhankelijk van hoe het betreffende tarief wordt berekend). Voor de rest maakt het voor de gegevensbescherming niet uit of de rekening één keer per maand, één keer per kwartaal of één keer per jaar naar de consument wordt gestuurd.

²⁷ Zie met name advies 67.965/4 van 30 september 2020 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 juli 2020 inzake milieuvriendelijke scheepvaart', punt 3:

«*In dat verband heeft de afdeling Wetgeving er reeds op gewezen dat delegaties van verordenende bevoegdheden aan een ambtenaar of een openbare instelling slechts in uitzonderlijke gevallen aanvaardbaar kunnen worden geacht, wanneer ze betrekking hebben op technische of louter bestuurlijke aangelegenheden die een beperkte en niet-beleidsmatige draagwijdte hebben en waarvan aangenomen kan worden dat de ambtenaren of de instellingen die de betrokken regeling dienen toe te passen of daarop toezicht moeten uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om die met kennis van zaken uit te werken.*

Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is (...) in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke regels omdat erdoor wordt geraakt aan de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de afdeling wetgeving van de Raad van State en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen. »

Zie ook advies 70.897/3 van 28 maart 2022 over een ontwerp van koninklijk besluit «met betrekking tot de identificatie en registratie van bepaalde hoefdieren, pluimvee, konijnen en bepaalde vogels», punt 8.2.

dat ze de rechten van de betrokkenen respecteren. Dezelfde redenering geldt eveneens voor de «*geldende wetgeving*». **Artikel 33bis/4, §1, lid 1, moet daarom worden geschrapt.**

37. Overeenkomstig artikel 33 *bis*/4, §1, **lid 2** (de Autoriteit vertaalt) «*moeten slimme meters en slimme netwerken zodanig worden ontworpen dat accidentele of onwettige vernietiging van, toegang tot en wijziging van persoonsgegevens wordt voorkomen en dat dergelijke gegevens veilig kunnen worden doorgegeven, waarbij terdege rekening moet worden gehouden met de beste beschikbare technieken om het hoogste niveau van bescherming op het gebied van cyberveiligheid te waarborgen, zonder de kosten en het evenredigheidsbeginsel uit het oog te verliezen*» ».
38. De Autoriteit merkt op dat het beginsel van privacy van bij het ontwerp, dat is vastgelegd in artikel 25.1 van de AVG, in aanmerking wordt genomen in het voorontwerp, wat in overeenstemming is met de verplichtingen van de verwerkingsverantwoordelijke (in dit geval de DNB) op het gebied van gegevensbeveiliging.
- ii. Artikel 33bis/4, paragrafen 2 tot en met 4 : verwerkingsverantwoordelijke(n), doeleinden en (categorieën van) ontvangers
39. Paragraaf 2, eerste lid, van het ontwerpartikel 33 *bis*/4 wijst de distributienetbeheerder aan als de beheerder van de persoonsgegevens die hij van de slimme meter verzamelt. In afwijking van paragraaf 2, wijst de **derde paragraaf, derde lid** van artikel 33 *bis*/4 de (de Autoriteit vertaalt) «*een derde (aan) die informatie verzamelt via de gegevens- of uitgangspoort die op de meter ter beschikking van de gebruiker wordt gesteld of via enig ander apparaat*» als de verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens die hij verzamelt. Tot slot, krachtens **paragraaf 4, tweede lid**, van voormeld artikel 33bis/4, is elk van de ontvangers van de gegevens die worden verzameld door de slimme meter waarnaar in deze paragraaf 4 wordt verwezen, wat hem betreft de verwerkingsverantwoordelijke van de door de distributienetbeheerder verstrekte persoonsgegevens.
40. Er zij op gewezen dat het voorontwerp daarbij alle personen/entiteiten die een rol spelen en verantwoordelijk zijn voor de verwerking van gegevens van de slimme meter, aanwijst als verwerkingsverantwoordelijken, elk voor zover het hem betreft. Een dergelijke aanpak draagt bij aan de voorspelbaarheid van het voorontwerp en de doeltreffendheid van de rechten van betrokkenen die zijn vastgelegd in de AVG. De Autoriteit wil er nogmaals op wijzen dat de

aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke(n) passend moet zijn in het licht van de feitelijke omstandigheden²⁸.

41. **Paragraaf 2, tweede lid**, van het ontwerpartikel 33 *bis*/4 van het gasdecreet bepaalt voor welke doeleinden de distributienetbeheerder gegevens van de slimme meter moet verzamelen. Deze gegevens worden door de DNB verwerkt (de Autoriteit vertaalt) «*uitsluitend om zijn wettelijke en reglementaire taken uit te voeren of om andere taken uit te voeren waarvoor de gegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden waarvoor de betrokkenen vrijelijk en uitdrukkelijk toestemming hebben gegeven voor deze welbepaalde doeleinden*».
42. Overeenkomstig artikel 5.1, b) van de AVG moeten persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en welbepaalde doeleinden worden verzameld. Omdat de verwerking van persoonsgegevens door de DNB gebaseerd is op artikel 6.1.e) van de AVG, vloeit het doel van deze gegevensverwerking in principe voort uit de opdrachten van algemeen belang die de DNB moet vervullen krachtens de wettelijke of reglementaire normen die hem deze opdrachten toewijzen. Om ervoor te zorgen dat de doeleinden van de gegevensverwerking die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire taken van de DNB voldoende welbepaald zijn, moet bijgevolg worden **gespecificeerd dat het gaat om de wettelijke of reglementaire taken die bij of krachtens het gasdecreet op de DNB rusten**.
43. Bovendien, aangezien het doel van de verwerking van persoonsgegevens een essentieel element is, moet het worden bepaald in een formele wettelijke norm (in dit geval het gasdecreet) en kan het, indien van toepassing, worden gespecificeerd in een regelgevende norm, op voorwaarde dat het in overeenstemming is met het doel dat is bepaald in de formele wettelijke norm. Het is dan ook aan de auteur van het voorontwerp om **ervoor te zorgen dat alle taken van algemeen belang waarvoor gegevens van slimme meters moeten worden verzameld, in het gasdecreet worden gedefinieerd, zodat ze, indien nodig, in een regelgevende norm kunnen worden gespecificeerd**.
44. Krachtens het tweede deel van de zin in lid 2 van artikel 33 *bis*/4, §2 («*of om andere taken [...] uit te voeren voor deze welbepaalde doeleinden*»), beoogt het voorontwerp de distributienetbeheerder toe te staan gegevens van de slimme meter te verwerken op basis van de

---

²⁸ Echter, zowel het Europees Comité voor gegevensbescherming als de Autoriteit benadrukken dat het begrip verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Europees Comité voor gegevensbescherming, Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR, version 1.0, adopted on 02 september 2020, blz. 10 e.v. (https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_en) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (AVG,) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen zoals advocaten*, p. 1 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/burger>).

toestemming van de betrokkenen. Toestemming kan echter geen geldige basis zijn voor de rechtmatigheid van gegevensverwerking als er een duidelijk onevenwicht is tussen de partijen, zoals het geval is tussen een betrokkene en een overheidsinstantie²⁹. Gezien de gereguleerde aard van de gasmarkt en de taken van algemeen belang die door het gasdecreet aan de distributienetbeheerder worden toegewezen (de veiligheid van het net waarborgen, fraude opsporen, enzovoort), kan de betrokken gegevensverwerking niet worden gebaseerd op de toestemming van de betrokkene³⁰. In het voorontwerp wordt weliswaar een plaats ingeruimd voor de wensen van gebruikers, maar zoals gezegd gebeurt dit in het kader van een van de taken van algemeen belang die het voorontwerp regelt.

45. Op dit punt kan een doel dat is gericht op het uitvoeren van «*andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden*» niet worden beschouwd als welbepaald in de zin van artikel 5.1.b) van de AVG. Immers, om te worden beschouwd als **voldoende welbepaald in** de zin van de AVG, moet het doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens op zodanige wijze worden omschreven **dat bij lezing ervan de betrokkenen kunnen zien of begrijpen welke gegevensverwerkingen zullen worden verricht**. Een doel dat bestaat uit het uitvoeren van «*andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden*» is echter zo ruim en vaag geformuleerd dat het betrokkenen geen duidelijk en precies idee geeft van de verwerking van hun gegevens. Een dergelijk doel lijkt een containerbegrip dat de DNB carte blanche geeft om alle gegevens van slimme meters te verwerken. Het tweede deel van de zin in lid 2 van artikel 33 *bis*/4, §2 moet daarom worden **geschrapt**.
46. **Paragraaf 3** van artikel 33 *bis*/4 van het ontwerp van gasdecreet somt de **verboden doeleinden** op. Het volgende is verboden (de Autoriteit vertaalt) «*de verwerking van persoonlijke meetgegevens voor de volgende doeleinden:*
- 1° de handel in persoonlijke meetgegevens;*
  - 2° de handel in energie-informatie of -profielen die statistisch opgesteld werden op basis van persoonlijke meetgegevens, die periodiek opgenomen worden en waaruit het consumptiegedrag van de eindafnemer afgeleid kan worden;*
  - 3° het opstellen van lijsten van eindafnemers met betrekking tot fraudeurs en wanbetalers ».*

²⁹ Zie in dit verband overweging 43 van de AVG («om ervoor te zorgen dat toestemming vrijelijk wordt verleend, mag toestemming geen geldige rechtsgrond zijn voor de verwerking van persoonsgegevens in een specifiek geval wanneer er sprake is van een duidelijke wanverhouding tussen de betrokkene en de verwerkingsverantwoordelijke, met name wanneer de verwerkingsverantwoordelijke een overheidsinstantie is, en dit het onwaarschijnlijk maakt dat de toestemming in alle omstandigheden van die specifieke situatie vrijelijk is verleend. [...]») en de Guidelines 5/2020 on consent under Regulation 2016/679 van het Europees Comité voor gegevensbescherming (https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_en.pdf), blz. 9.

³⁰ Zie artikel 12, §2 van het gasdecreet.

47. Gezien de aanzienlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen die wordt veroorzaakt door de verzameling van meetgegevens van slimme meters en de hoge risico's waaraan zij worden blootgesteld, is een wettelijk verbod op de verwerking van gegevens voor de bovengenoemde doeleinden een passende waarborg voor de betrokkenen. Om de doeltreffendheid van een dergelijk wettelijk verbod te garanderen, is het echter raadzaam om het **gepaard te laten gaan met een doeltreffende, evenredige en afschrikkende sanctie**. Het is dus aangewezen om het voorontwerp op dit punt aan te passen.
48. **Paragraaf 4** van het ontwerpartikel 33 *bis*/4 van het gasdecreet bepaalt in het **eerste lid** dat de distributienetbeheerder de gegevens die hij verzamelt van slimme meters mag meedelen aan de volgende **ontvangers en categorieën van ontvangers** (de Autoriteit vertaalt):
- « 1° de leveranciers, producenten, tussenpersonen, distributienetbeheerders, transmissienetbeheerders en de CWaPE in het kader van de taken toevertrouwd bij of krachtens dit decreet ;*
- 2° overheidsinstanties, -organen en natuurlijke of rechtspersonen voor informatie die noodzakelijk is voor de vervulling van taken van algemeen belang waarmee zij zijn belast door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie ;*
- 3° een andere partij, op voorwaarde dat de eindafnemer van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, daarvoor zijn vrije en geïnformeerde toestemming heeft gegeven ».*
49. De Autoriteit begrijpt uit deze bepaling dat de bedoeling van het voorontwerp is om enerzijds verdere verwerking van persoonsgegevens voor de vervulling van een taak van algemeen belang die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (situatie bedoeld in 1° en 2°) en anderzijds verdere verwerking op basis van toestemming van de betrokkene (situatie bedoeld in 3°) vast te stellen. In het eerste geval moet het rechtskader voor een dergelijke gegevensverwerking niet alleen voldoen aan de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid die zijn vastgelegd in artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet (dat vereist dat de essentiële elementen, met name het doel en de categorieën gegevens die worden verwerkt, worden vastgelegd in een formele wettelijke regeling), maar moet het ook een maatregel vormen die in een democratische samenleving noodzakelijk en evenredig is om de doelstellingen van artikel 23 van de AVG te waarborgen, in overeenstemming met de wetgeving betreffende de taken van de betrokken overheidsinstanties. In het tweede geval moet de toestemming van de betrokkene vrij, geïnformeerd, specifiek en ondubbelzinnig zijn³¹ en door de "andere partij" zijn verkregen in haar hoedanigheid van verwerkingsverantwoordelijke.

---

³¹ Er wordt ter informatie verwezen naar de richtsnoeren 5/2020 betreffende de toestemming van het Europees Comité voor gegevensbescherming.

50. Voor zover het voorontwerp voorziet in de mededeling van gegevens aan de in 1° bedoelde ontvangers, is het in overeenstemming met het beginsel van voorspelbaarheid voor zover de eindafnemer op voldoende duidelijke en nauwkeurige wijze de ontvangers en hun wettelijke taken kan identificeren voor de uitvoering waarvan deze mededeling van gegevens noodzakelijk is. Bijgevolg voldoet het voorontwerp aan de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid, met uitzondering van de «*distributienetbeheerders*» en de «*transmissienetbeheerder*». De Autoriteit vraagt zich af of de term «*distributienetbeheerders*» niet verwijst naar "andere" DNB's. En aangezien het begrip «*transmissienetbeheerder*» noch in het voorontwerp noch in het gasdecreet is gedefinieerd, kunnen eindafnemers zich geen duidelijk beeld vormen van de ontvanger aan wie hun persoonsgegevens worden doorgegeven³². Daarom moet het voorontwerp op deze twee punten worden **verduidelijkt en aangevuld**. Om deze bepaling duidelijker en voorspelbaarder te maken, wordt aanbevolen de zinsnede «in het kader van de hun toevertrouwde taken» te vervangen door «met het oog op de uitvoering van de hun toevertrouwde taken».
51. In elk geval vestigt de Autoriteit, overeenkomstig het **beginsel van de minimale gegevensverwerking**, de aandacht van de aanvrager op het feit dat de gegevens zoveel mogelijk moeten worden samengevoegd, gezien het doel en de betrokken ontvangers (productie-, distributie- en transmissieplanning), en dat *a priori* ten minste 50 kopers (natuurlijke personen, ter herinnering) moeten worden samengevoegd.
52. Anderzijds is de Autoriteit van oordeel dat het voorontwerp, voor zover het voorziet in de mededeling van gegevens aan de in het punt 2° bedoelde ontvangers, niet voldoet aan het beginsel van voorspelbaarheid, aangezien de doeleinden («*de uitvoering van taken in het algemeen belang [...] van een wet, decreet of ordonnantie*») zeer ruim zijn geformuleerd en de ontvangers niet nauwkeurig genoeg zijn omschreven. Een dergelijke formulering stelt betrokkenen bloot aan het risico van onrechtmatige toegang tot hun gegevens door de ontvangers in kwestie. De **identificatie van deze ontvangers** (overheidsinstanties, organen en natuurlijke of rechtspersonen³³) en **hun wettelijke taken**, waaruit in principe het doel van de betreffende verwerkingen voortvloeit, moeten daarom worden herzien om betrokkenen in staat te stellen zich een duidelijk en nauwkeurig beeld te vormen van de gegevensverwerkingen die op hen betrekking hebben. De noodzaak en evenredigheid van een dergelijke gegevensverwerking moet nog steeds per geval worden beoordeeld, per ontvanger (en wettelijke opdracht).

---

³² De leverancier wordt gedefinieerd als «*elke natuurlijke of rechtspersoon die gas aan eindafnemers verkoopt*» (artikel 2, 30° van het gasdecreet). De producent is gedefinieerd als «*alle natuurlijke of rechtspersonen die gas produceren, inclusief elke zelfopwekker*» (artikel 2, 8° van het gasdecreet). De tussenpersoon is gedefinieerd als «*elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die gas koopt met het oog op de doorverkoop daarvan aan een andere tussenpersoon of aan een leverancier*» (artikel 2, 33°). Krachtens artikel 2, 19° van het gasdecreet wordt (worden) de distributienetbeheerder(s) aangewezen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk II van het gasdecreet.

³³ De Autoriteit betwijfelt ook ten eerste of natuurlijke personen zijn belast met taken van algemeen belang bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, voor de uitvoering waarvan de mededeling van de gegevens in kwestie noodzakelijk is.

53. Voor zover het voorontwerp voorziet in de mededeling van gegevens aan "een andere partij" als bedoeld in punt 3°, is de Autoriteit van oordeel dat de gebruikte formulering geen toegevoegde waarde of voorspelbaarheid biedt in termen van de bescherming van persoonsgegevens, aangezien de termen ruim zijn: is het de derde bedoeld in artikel 33 *bis*/4, §3, laatste lid of de derde die toegang heeft tot de databank van de DNB bedoeld in artikel 33 *bis*/4, §7?³⁴³⁵ Bovendien lijkt een dergelijke formulering een soort «blanco cheque» te zijn die elke overdracht van gegevens toestaat op voorwaarde dat de eindafnemer zijn vrije en geïnformeerde toestemming heeft gegeven aan deze «andere partij». Hoewel het inderdaad de bedoeling is om een derde partij (geen overheidsinstantie³⁶) toe te staan om gegevens van eindafnemers te verzamelen op basis van toestemming, zou het voorontwerp aan voorspelbaarheid winnen als het bepaalde dat de DNB, op verzoek van de derde partij, de eindafnemer om toestemming moet vragen (die vrij, specifiek, ondubbelzinnig en geïnformeerd moet zijn) voor de overdracht van zijn gegevens door de DNB aan deze derde partij. Het is dus aangewezen om het voorontwerp in die zin **aan te passen**.
54. Paragraaf 4, lid 2, van ontwerpartikel 33 *bis*/4 van het gasdecreet stelt dat (de Autoriteit vertaalt) *«elk van deze ontvangers, voor zover het hem betreft, de verwerkingsverantwoordelijke is van de persoonsgegevens die door de distributienetbeheerder worden verstrekt en deze verwerkt in het kader van zijn wettelijke of reglementaire taken of andere taken in het kader waarvan de gegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en waarvoor de betrokkenen vrijelijk en uitdrukkelijk toestemming hebben gegeven voor deze welbepaalde doeleinden.»*
55. De Autoriteit begrijpt, uit de context van het voorontwerp en het commentaar bij het artikel, dat het de bedoeling van deze bepaling is om de in paragraaf 4 bedoelde ontvangers, elk voor zover het hen betreft, aan te wijzen als verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens die zij van de DNB hebben ontvangen. In dit opzicht biedt deze bepaling een toegevoegde waarde voor de voorspelbaarheid³⁷.
56. Anderzijds, voor zover het tweede deel van de zin in paragraaf 4, lid 2, bepaalt dat elk van de ontvangers in kwestie *«de gegevens verwerkt in het kader van zijn wettelijke of reglementaire taken of andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden»*, is de Autoriteit van mening dat dit deel van de zin geen echte toegevoegde waarde biedt voor de voorspelbaarheid en enigszins

---

³⁴ Zie punt 39 hierboven.

³⁵ Zie punt 80 hieronder.

³⁶ Zie in dit verband de opmerking hierboven in punt 44 over het ontbreken van geldige toestemming wanneer er sprake is van een kennelijke onevenwichtigheid tussen de betrokkene en de verwerkingsverantwoordelijke.

³⁷ Zie de punten 39 en 40 hierboven met betrekking tot de aanwijzing van verwerkingsverantwoordelijken .

verwarrend is. Enerzijds impliceert de uitdrukking « *of andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden* » dat de ontvangers bedoeld in lid 1, 1° en 2° (leveranciers, producenten, tussenpersonen, de CWaPE, overheden en organen) de gegevens in kwestie mogen verzamelen op voorwaarde dat de betrokkenen hun toestemming hebben gegeven. Welnu, zoals hierboven is aangegeven, kan toestemming echter niet worden beschouwd als een geldige basis voor rechtmatigheid als er sprake is van een duidelijk onevenwicht tussen de partijen. En de formulering van het doel is zo ruim (« *andere taken waarvoor* ») dat het niet kan worden beschouwd als welbepaald in de zin van artikel 5.1.b) van de AVG, zodat het de eindafnemer niet beschermt tegen ongepaste toegang tot deze gegevens.

57. Wat daarentegen de in paragraaf 4, eerste lid, 1° en 2°, bedoelde ontvangers betreft, volgt hieruit, voor zover het voorontwerp voldoende duidelijk maakt dat de mededeling van de gegevens in kwestie noodzakelijk is voor de uitoefening van hun wettelijke taken en dat zij worden aangewezen als verantwoordelijken voor de verwerking van gegevens, noodzakelijkerwijs dat de door hen verzamelde gegevens worden verwerkt «in het kader van hun wettelijke of reglementaire taken».
58. In deze omstandigheden moet het tweede deel van de zin (« *en ze te verwerken in het kader van hun wettelijke of reglementaire taken of andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden* ») in het tweede lid van paragraaf 4 van ontwerpartikel 33 *bis*/4 worden **geschrapt**.
59. Overeenkomstig paragraaf 4, **derde lid** van het ontwerpartikel 33 *bis*/4 van het gasdecreet verleent de DNB de opgesomde ontvangers enkel toegang tot gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun respectieve taken en opdrachten.
60. Deze bepaling voldoet aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking zoals uiteengezet in artikel 5.1.c) van de AVG. Bijgevolg betekent de naleving van deze bepaling bijvoorbeeld dat enkel anonieme gegevens naar de CWaPE mogen worden gestuurd om deze laatste in staat te stellen haar rapportageverplichtingen tegenover de Europese Unie na te komen (zie artikel 36, §2, 7° van het gasdecreet). De Autoriteit wil van deze gelegenheid gebruik maken om erop te wijzen dat, volgens het *verantwoordingsbeginsel* (artikel 5.2 van de AVG), het aan de DNB (als verwerkingsverantwoordelijke) is om voor elke mededeling van gegevens aan de beoogde ontvangers aan te tonen dat alleen strikt noodzakelijke gegevens werden doorgegeven met betrekking tot het nagestreefde doel (facturering, netwerkbeveiliging, rapportageverplichting, enz.).

- iii. Artikel 33bis/4, §§2, 3, 4, 5 en 7: categorie(ën) van gegevens

61. Overeenkomstig artikel 5.1.c) van de AVG dienen **persoonsgegevens** toereikend, ter zake dienend en beperkt te zijn tot wat strikt noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (beginsel van "minimale gegevensverwerking").
62. Opgemerkt zij dat in het ontwerpartikel 33bis/4 soms sprake is van «informatie» (zie met name paragraaf 2, lid 2, paragraaf 3, leden 1 en 2) in plaats van «gegevens». Het voorontwerp zal op dit punt moeten worden **aangepast** om te vermelden dat het «gegevens» zijn die door de DNB worden verwerkt en niet «informatie ».
63. Bovendien verwijst het ontwerpartikel 33 bis/4 naar «*gegevens van de slimme meter*» (paragraaf 2, lid 2 en paragraaf 4), «*meetgegevens*» (paragrafen 3 en 5), «*afgeleide persoonsgegevens*» (paragraaf 5) en «*gegevens en informatie van slimme meters*» (paragraaf 7).
64. Op de vraag naar de reikwijdte van deze verschillende termen antwoordde de aanvrager als volgt (de Autoriteit vertaalt):
- «De gebruikte formulering is een afspiegeling van het elektriciteitsdecreet. Gegevens van de slimme meter kunnen zowel meetgegevens als technische gegevens, zoals metingen, omvatten. In het geval van gas worden alleen de meetgegevens opgehaald. In de praktijk zijn bij gas «meetgegevens», «gegevens van de slimme meter» en «gegevens en informatie van slimme meters» dus dezelfde gegevens, [echter rekening houdend met de verschillen tussen de weergegeven, gemeten en verzonden gegevens]. De terminologie kan voor de tweede lezing worden gestandaardiseerd door de term «gegevens van de slimme mete»" te gebruiken.*
- De «afgeleide gegevens van slimme meters» verwijzen naar gegevens die verschillen van de hierboven vermelde gegevens in die zin dat het gegevens kunnen zijn die berekend zijn/op basis van gegevens afkomstig van de slimme meter. De gegevens die worden gemeten door slimme gasmeters zijn bijvoorbeeld volumes. Deze volumes worden omgezet in energie, dus de energie zal dus een afgeleid gegeven zijn van slimme meters.»*
65. Om de voorspelbaarheid van het voorontwerp te verbeteren, zal het daarom nodig zijn i) de **terminologie te standaardiseren** wanneer wordt verwezen naar dezelfde categorie van gegevens (de termen «*meetgegevens*» en «*gegevens en informatie van slimme meters*» te vervangen door de term «*gegevens van slimme meters*») en ii) te definiëren wat wordt bedoeld met «*gegevens van slimme meters*» en «*afgeleide persoonsgegevens*» ».

iv. Artikel 33bis/4, §5: bewaartermijn

66. Paragraaf 5 van ontwerpartikel 33 *bis*/4 van het gasdecreet bepaalt in zijn **eerste lid** de maximale bewaartermijn voor persoonlijke meetgegevens, met inbegrip van afgeleide persoonsgegevens³⁸, op vijf jaar. In **lid 2** wordt bepaald dat, in afwijking van lid 1, gegevens langer dan vijf jaar mogen worden bewaard wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken van de verwerkingsverantwoordelijke en wordt van de verwerkingsverantwoordelijke verlangd dat hij de redenen opgeeft voor de langere bewaartermijn.
67. Om de voorspelbaarheid van deze bepaling te verbeteren, moet worden **gespecificeerd** dat het **beginpunt** van de periode van vijf jaar het verzamelen van de gegevens is. Het opleggen van een motiveringsplicht aan de verwerkingsverantwoordelijke om gegevens langer dan vijf jaar te mogen bewaren, is een aanpak die voldoet aan het *verantwoordingsbeginsel* van artikel 5.2 van de AVG en een passende waarborg voor de rechten en vrijheden van betrokkenen.
68. Het **laatste lid** van paragraaf 5 bepaalt dat (de Autoriteit vertaalt) *«persoonsgegevens anoniem worden doorgegeven zodra zij niet meer individueel geïdentificeerd hoeven te worden om de doeleinden waarvoor zij worden verzameld, te verwezenlijken»»*.
69. De formulering van dit laatste lid is enigszins dubbelzinnig. Aan de ene kant impliceert het dat de overdracht anoniem wordt uitgevoerd en niet dat het geanonimiseerde gegevens zijn die worden overgedragen. Bovendien wijst de Autoriteit erop dat anonieme gegevens niet langer persoonsgegevens zijn in de zin van de AVG, zodat dit lid kan worden beschouwd als een tegenstrijdige formulering. Aan de andere kant laat het de deur open voor de overdracht van individuele gegevens voor een later doel, terwijl geanonimiseerde gegevens relevant zouden zijn en beperkt zouden blijven tot wat nodig is om dat latere doel te bereiken. Daarom is het laatste lid niet in overeenstemming met het voorspelbaarheidsbeginsel.
70. Op de vraag naar de reikwijdte van deze bepaling antwoordde de aanvrager als volgt:
«Voor het factureren van verbruikte hoeveelheden moeten de gegevens worden geïndividualiseerd en kunnen ze nergens anders voor worden gebruikt. Op anonieme basis kunnen ze echter zeer nuttig zijn voor verschillende studies en analyses (analyse van netwerkstromen, impact van gedrag, verbruik van apparatuur, prijselasticiteit, enz.)»
71. Om het voorontwerp voorspelbaarder te maken, moet het laatste lid van paragraaf 5 derhalve worden **aangepast** om te bepalen dat individuele gegevens uitsluitend voor factureringsdoeleinden worden toegezonden en dat alleen anoniem gemaakte gegevens worden toegezonden voor andere doeleinden dan facturering. **Het is de verantwoordelijkheid van de**

---

³⁸ Zie de opmerkingen hierboven over de definitie van de bedoelde gegevenscategorieën en de standaardisering van de terminologie (punt 65).

DNB, als vererkingsverantwoordelijke, die deze geanonimiseerde gegevens doorgeeft, om ervoor te zorgen dat ze inderdaad geanonimiseerd zijn. Bovendien vormt de bepaling in het voorontwerp dat alleen geanonimiseerde gegevens worden doorgegeven voor andere doeleinden dan facturering, een passende waarborg voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

72. Wat anonimisering en pseudonimisering betreft, herhaalt de Autoriteit de overwegingen die zij consequent in haar adviezen verwoordt. Zij herinnert eraan dat de identificatie van een persoon niet enkel slaat op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.
73. Transparantie m.b.t. de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie, zijn elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimiseringsproces.
74. Voor het overige verwijst de Autoriteit naar advies 05/2014 van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29, de voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de anonimiseringstechnieken
75. De Autoriteit stelt vast dat de memorie van toelichting van het voorontwerp geen informatie bevat over de beoogde anonimiseringsstrategie. Transparantie met betrekking tot de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie zijn elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimiseringsproces.
76. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het feit dat er een verschil bestaat tussen gepseudonimiseerde gegevens, die in artikel 4 (5) van de AVG worden gedefinieerd als gegevens die «niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt» en geanonimiseerde gegevens, die niet langer met redelijke middelen aan een bepaalde persoon kunnen worden toegeschreven, en dat enkel deze laatste geen persoonsgegevens meer vormen en dus overeenkomstig overweging 26 zijn uitgesloten van de werkingssfeer van de AVG³⁹.
77. Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, lid 1), van de AVG⁴⁰, moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge norm voor anonimisering wordt

---

³⁹ Voor meer informatie, zie advies 5/2014 (WP216) over anonimiseringstechnieken, 2.2.3., p. 11 van de Groep artikel 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf

⁴⁰ Namelijk: «alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of

voldaan⁴¹ en dat de gegevens niet eenvoudigweg worden gepseudonimiseerd. De verwerking van gegevens, zelfs al zijn deze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegevens in de zin van de AVG».

v. Artikel 33bis/4, §6: informatie aan de gebruikers

78. Paragraaf 6 van het ontwerpartikel 33bis/4 van het gasdecreet legt het recht op informatie van de netgebruikers door de de distributienetbeheerder als volgt vast (de Autoriteit vertaalt):

«1° de welbepaalde doeleinden van de verwerking;

2° het soort ingezamelde en verwerkte gegevens;

3° de duur van de verwerking en de bewaring van de gegevens;

4° het feit dat hij de verantwoordelijke is van deze gegevensverwerking;

5° de ontvangers of categorieën van ontvangers van de gegevens;

6° de toepasselijke procedure voor het uitoefenen van het recht op toegang en rectificatie van de gegevens, met inbegrip van de contactgegevens van de bevoegde dienst hiervoor.

De in lid 1 bedoelde informatie wordt op neutrale, uniforme en duidelijke wijze meegedeeld via verschillende informatiekkanalen, zoals brochures, brieven of websites.

De distributienetbeheerder vermeldt op zijn website de contactgegevens van de bevoegde dienst waar betrokkenen de bovengenoemde privacyrechten kunnen uitoefenen.

Eindafnemers hebben gratis toegang tot hun eigen gegevens.

De andere in paragraaf 4 bedoelde verwerkingsverantwoordelijken delen de in het eerste lid bedoelde informatie mee aan de eindafnemers voordat de verwerking van gegevens van slimme meters overeenkomstig het tweede lid wordt uitgevoerd.»

79. Met deze bepaling beperkt het voorontwerp zich tot een gedeeltelijke verstrekking van de informatie die krachtens artikel 13 van de AVG aan betrokkenen ter beschikking moet worden gesteld. De rechtstreekse toepasselijkheid van de AVG betekent echter dat deze niet kan worden omgezet in nationaal recht, aangezien dit zowel «*een dubbelzinnigheid kan creëren over de juridische aard van bepalingen als het tijdstip van hun inwerkingtreding*»⁴².

Bovendien is een dergelijke bepaling in strijd met de AVG, voor zover zij het voorwerp van de in artikel 13 van de AVG bedoelde informatieverplichting beperkt, zonder dat deze beperking gerechtvaardigd is op grond van een van de doelstellingen al opgesomd in artikel 23.1 van de AVG of voldoet aan de voorgeschreven vormen in artikel 23.2 van de AVG . Paragraaf 6 moet daarom worden **geschrapt**.

---

meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon ».

⁴¹ De identificatie van een persoon slaat niet enkel op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

⁴² HvJ-EU, 7 februari 1973, Commissie vs. Italië (C-39/72), Jurisprudentie, 1973, blz. 101, § 17). Zie ook: HvJEU 10 oktober 1973, Fratelli Variola S.p.A. tegen Amministrazione italiana delle Finanze (C-34/73), Jurisprudentie, 1973, blz. 981, § 11; HJEU, 31 januari 1978, Ratelli Zerbone Snc c. Amministrazione delle finanze dello Stato, Jurisprudentie (C-94/77), 1978, p. 99 §§ 24-26.

vi. Artikel 33bis/4, §7: procedure voor gegevensmededeling

80. Paragraaf 7 van het ontwerpartikel 33bis/4 van het gasdecreet specificeert de procedure voor toegang door derden tot eindafnemergegevens die beschikbaar zijn in de databanken van de distributienetbeheerder (de Autoriteit vertaalt):

«De geautomatiseerde toegang van de leverancier tot gegevens en informatie van slimme meters die beschikbaar zijn in de databanken van de distributienetbeheerder voor facturatie doeleinden vindt plaats via de MIG. Geautomatiseerde toegang door derden, andere dan de eindafnemer of zijn leverancier, tot gegevens en informatie van slimme meters die beschikbaar zijn in de databanken van de distributiesnetbeheerder voor informatiedoeleinden, gaat via de MIG TPDA in overeenstemming met de in paragraaf 3 vastgestelde doeleinden.

De toegang tot gegevens is niet-discriminerend en kan gelijktijdig door meerdere partijen worden gebruikt. De MIG en de MIG TPDA worden opgesteld in overeenstemming met artikel 14bis, volgens de procedure die is vastgelegd in de technische voorschriften.

81. Volgens artikel 2, 28° bis van het gasdecreet is de "MIG" ("Message Implementation Guide") «*het handboek dat de regels, de procedures en het communicatieprotocol beschrijft die gevolgd worden voor de uitwisseling, tussen de netbeheerder en de leveranciers, van technische en commerciële informatie met betrekking tot de toegangspunten*». Uit ontwerpartikel 33bis/4, paragraaf 7, laatste lid, van het gasdecreet en uit artikel 14bis van het gasdecreet, zoals gewijzigd door het voorontwerp, volgt dat de "MIG" wordt opgesteld door de netbeheerders na overleg met de leveranciers binnen een samenwerkingsplatform. Volgens ontwerpartikel 2, 28° ter van het gasdecreet is de "MIG TPDA" ("Message Implementation Guide Third Party Data Access") (de Autoriteit vertaalt) het «*handboek dat de regels en procedures beschrijft voor de uitwisseling van niet-gevalideerde meetgegevens tussen de distributienetbeheerder en derden in opdracht van de netgebruiker*». Ontwerpartikel 33bis/4, §7, laatste lid van het gasdecreet bepaalt dat de MIG TPDA ook wordt opgesteld overeenkomstig artikel 14bis van het gasdecreet⁴³.

82. Uit paragraaf 7, lid 1, van het ontwerp volgt dus dat de procedure en de regels voor de mededeling van persoonsgegevens door de DNB aan leveranciers en derden zullen worden uitgevoerd volgens handboeken die door de DNB, na overleg met de leveranciers, worden opgesteld.

83. Volledigheidshalve wijst de Autoriteit erop dat de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens⁴⁴, met inbegrip van het (de) doel(en)/, de betrokken gegevenscategorieën en de (categorieën van) ontvangers, op grond van de beginselen van voorspelbaarheid en

⁴³ Artikel 14 bis, zoals gewijzigd bij het voorontwerp, verwijst echter niet naar de MIG TPDA. Dit punt moet daarom worden verduidelijkt.

⁴⁴ Zie de opmerkingen onder punt 5 hierboven..

rechtmatigheid in het voorontwerp moeten worden vastgesteld (en niet in de handboeken die de DNB opstellen). Onverminderd het advies van de Raad van State in dit verband, wil de Autoriteit er bovendien op wijzen dat, volgens de Raad van State, de toekenning van regelgevende bevoegdheid aan een overheidsinstantie slechts bij wijze van uitzondering toelaatbaar kan worden geacht *"wanneer ze betrekking [heeft] op technische of louter bestuurlijke aangelegenheden die een beperkte en niet-beleidsmatige draagwijdte hebben en waarvan aangenomen kan worden dat [...] de instellingen die de betrokken regeling dienen toe te passen of daarop toezicht moeten uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om die met kennis van zaken uit te werken »*⁴⁵.

84. Wat betreft de doeleinden die worden nagestreefd door de toegang tot de databanken van de DNB, kan het doel «voor facturatie doeleinden» weliswaar worden beschouwd als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en rechtmatig in de zin van artikel 5.1.b) van de AVG, maar het doel «voor informatiedoeleinden» kan daarentegen niet worden beschouwd als voldoende welbepaald in de zin van de AVG. Om te worden beschouwd als voldoende **welbepaald** in de zin van de AVG, moet het doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens immers in een rechtsnorm in formele zin worden geformuleerd op **zodanige wijze dat bij lezing ervan de betrokkenen kunnen zien of begrijpen welke gegevensverwerkingen zullen worden verricht**. Bijgevolg is de Autoriteit van mening dat het doel «voor informatiedoeleinden» in algemene en ruime bewoordingen is geformuleerd, waardoor niet kan worden voorzien of begrepen waarom het voor de derden in kwestie noodzakelijk is om toegang te krijgen tot de DNB-databanken om te worden geïnformeerd: voor welk(e) doel(en) is deze informatie nodig? Het voorontwerp moet daarom worden **gewijzigd** om het doel duidelijker en preciezer te formuleren.
85. Bovendien moet, zoals vermeld in punt 4 hierboven, wordt geautomatiseerde toegang tot gegevensbanken van DNB's beperkt tot wat strikt noodzakelijk is voor het doel in kwestie. Aangezien de facturering standaard op jaarbasis gebeurt, overeenkomstig ontwerpartikel 33 *bis*/3, §2 van het gasdecreet, volstaat het in dit geval dat de gasleveranciers één keer per jaar toegang hebben tot de databanken om de afnemers te factureren voor hun gasverbruik. Het is daarom de verantwoordelijkheid van de DNB om een beleid te implementeren voor het toekennen en beheren

---

⁴⁵ Zie met name advies 67.965/4 van 30 september 2020 over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 juli 2020 inzake milieuvriendelijke scheepvaart', punt 3:

« In dat verband heeft de afdeling Wetgeving er reeds op gewezen dat delegaties van verordenende bevoegdheden aan een ambtenaar of een openbare instelling slechts in uitzonderlijke gevallen aanvaardbaar kunnen worden geacht, wanneer ze betrekking hebben op technische of louter bestuurlijke aangelegenheden die een beperkte en niet-beleidsmatige draagwijdte hebben en waarvan aangenomen kan worden dat de ambtenaren of de instellingen die de betrokken regeling dienen toe te passen of daarop toezicht moeten uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om die met kennis van zaken uit te werken.

Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is (...) in beginsel niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke regels omdat erdoor wordt geraakt aan de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking, de preventieve controle van de afdeling wetgeving van de Raad van State en de duidelijke plaats in de hiërarchie der normen.»

van toegangsrechten dat voldoet aan het evenredigheidsbeginsel (en dus ook aan het beginsel van minimale gegevensverwerking).

86. Wat de betrokken gegevenscategorieën betreft, wordt, aangezien in paragraaf 7 wordt verwezen naar «*gegevens en informatie van slimme meters*», verwezen naar de opmerkingen die hierboven in de punten 61 tot en met 65 zijn gemaakt met betrekking tot de definitie en standaardisering van de terminologie. Er moet ook rekening worden gehouden met de beginselen van minimale gegevensverwerking en nauwkeurigheid van gegevens, die respectievelijk zijn vastgelegd in artikel 5.1.c) en d) van de AVG. In deze context ziet de Autoriteit niet *a priori* in waarom het noodzakelijk is dat derden die in opdracht van de netgebruiker werken, toegang hebben tot niet-gevalideerde meetgegevens en niet tot gevalideerde gegevens. **Bij gebrek aan een passende rechtvaardiging van de noodzakelijke en evenredige aard van de mededeling van dergelijke gegevens, is de Autoriteit van mening dat alleen de mededeling van gevalideerde gegevens** aan de derden in kwestie voldoet aan de beginselen van minimale gegevensverwerking en nauwkeurigheid.
87. Wat betreft het bepalen welke "derden" toegang hebben tot de databanken van DNB's, is de Autoriteit van mening dat de uitdrukking «*derden die geen eindafnemer zijn*» enigszins verwarrend is. Hoewel de Autoriteit begrijpt dat de eindafnemer een derde partij is met betrekking tot de databanken die worden beheerd door de DNB, kan deze uitdrukking impliceren dat de eindafnemer een "derde partij" is met betrekking tot zijn eigen gegevens die beschikbaar zijn in de genoemde databanken - of niet. Dit punt moet dus worden **verduidelijkt** om de voorspelbaarheid van paragraaf 7 in ontwerp te verbeteren.

OM DIE REDENEN,

acht de Autoriteit het raadzaam om:

1. ontwerpartikel 2*ter* van het gasdecreet te schrappen (punt 10) ;
2. ontwerpartikel 33bis/1 van het gasdecreet te verduidelijken met betrekking tot de situaties waarin de systematische invoering van slimme meters is gepland (punt 12) ;
3. ontwerpartikel 33bis/1, aan te passen in overeenstemming met de opmerkingen in punt 15 ;
4. in de toelichting een rechtvaardiging op te nemen van de noodzaak om verbruiksgegevens op uurbasis te verzamelen om de distributienetbeheerder in staat te stellen zijn wettelijke taken uit te voeren, en een strikte analyse uit te voeren van de noodzaak en evenredigheid van het weergeven van gasverbruiksgegevens in quasi-realtime met betrekking tot het doel om informatie te verstrekken en verbruiksgegevens beschikbaar te stellen (punt 19) ;

5. in het voorontwerp de frequentie (elk uur) te vermelden van het verzamelen van verbruiksgegevens (punt 21) ;
6. in artikel 33 *bis*/2, §2 het doel te vermelden dat wordt nagestreefd met de actualisering van de raming van het beschikbare saldo (punt 24) ;
7. in de memorie van toelichting een rechtvaardiging op te nemen van de noodzakelijke en evenredige aard van de beoogde gegevensverwerking wanneer de vooruitbetalingsfunctie wordt geactiveerd, rekening houdend met de overwegingen in punt 26 ;
8. het voorontwerp aan te vullen om te voorzien in de andere minimale functionaliteiten van een slimme meter (punt 29) ;
9. artikel 33 *bis*/3, §1 aanvullen om alle handelingen op afstand te vermelden die de distributienetbeheerder mag uitvoeren op een slimme meter (punt 32) ;
10. standaard te voorzien in een meetregime op jaarbasis (punt 34) ;
11. ontwerpartikel 33 *bis*/4, §1, lid 1 te schrappen (punt 36) ;
12. in het ontwerpartikel 33 *bis*/4, §2 te specificeren dat de gegevens uitsluitend worden verwerkt om de wettelijke of reglementaire taken uit te voeren die door of krachtens het gasdecreet aan de DNB zijn opgelegd (punt 42) ;
13. het tweede deel van de zin in lid 2 van artikel 33 *bis*/4, §2 («*of andere taken uit te voeren waarvoor de gegevens worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden waarvoor de betrokkenen vrijelijk en uitdrukkelijk toestemming hebben gegeven voor die specifieke doeleinden*») te schrappen (punt 45) ;
14. het verbod op de verwerking van gegevens voor de in ontwerpartikel 33 *bis*/4, §3 genoemde doeleinden te laten samengaan met een doeltreffende, evenredige en afschrikkende sanctie (punt 47) ;
15. artikel 33 *bis*/4, §4, lid 1, 1° te verduidelijken en aan te vullen overeenkomstig punt 50 ;
16. de identificatie van de in artikel 33 *bis*/4, §4, lid 1, 2° bedoelde ontvangers en hun wettelijke verplichtingen te herzien (punt 52) ;
17. artikel 33 *bis*/4, §4, lid 1, 3° aan te passen overeenkomstig punt 53 ;
18. het tweede deel van de zin te schrappen («*en ze te verwerken in het kader van hun wettelijke of reglementaire taken of andere taken [...] voor deze welbepaalde doeleinden*») in het tweede lid van paragraaf 58 van ontwerpartikel 33 *bis*/4 (punt 58) ;
19. het ontwerpartikel 33 *bis*/4 aan te passen om te vermelden dat het "gegevens" zijn die door de DNB worden verwerkt en niet "informatie" (punt 62) ;
20. de terminologie standaardiseren wanneer wordt verwezen naar dezelfde gegevenscategorie en definiëren wat wordt bedoeld met «*gegevens van de slimme meter*» en «*afgeleide persoonsgegevens*» (punt 65) ;
21. het beginpunt van de bewaartermijn van vijf jaar specificeren (punt 67) ;
22. het laatste lid van artikel 33 *bis*/4, §5 aan te passen overeenkomstig punt 71 ;
23. lid 6 van artikel 33 *bis*/4 te schrappen (punt 79) ;

24. artikel 33 *bis*/4, 67 te wijzigen en verduidelijken overeenkomstig de punten 84 tot en met 87.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur